

deVerdianing

KLANTENSERVICE TROUW EXCLUSIEF WEBWINKEL DIGITALE
KRANT NIEUWSBRIEF PUZZELS

INLOGGEN

ZOEKEN

ABONNEREN

FILOSOFIE

GROEN

HOME
DEMOCRATIE

RELIGIE EN
SAMENLEVING

CULTUUR

OPINIE

Weinig experiment, veel lieflijke onderwerpen bij Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst

CULTUUR

Joke de Wolf – 9:05, 7 oktober 2017

▲ Koning Willem-Alexander en kunstenares Janine van Oene tijdens de uitreiking van de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2017 in het Koninklijk Paleis op de Dam in Amsterdam. © ANP

In het Paleis op de Dam reikte de koning vrijdag de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst uit. De jury was teleurgesteld over het gebrek aan experiment bij de 302 inzenders, en loofde de durf van de vier winnaars.

DEEL DIT ARTIKEL

U krijgt 5 artikelen van Trouw cadeau. Dit is nummer 2.

Onbeperkt onze artikelen lezen?

Digitaal Basis € 2.50 per week.

‘Ergens aan het begin van de zomer is het ieder jaar zo ver, iedereen onder de 35 die iets doet met verf stuurt zijn werk in voor de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst.’ Zo begon kunstenaar Niek Hendrix in 2013 een bespreking van de prijswinnaars van de prijs die al sinds 1871 wordt uitgereikt door de Nederlandse vorst of vorstin.

Dit jaar deed Hendrix ook (weer) zelf, samen met nog driehonderd kunstenaars, aan de wedstrijd mee. En deze keer niet zonder succes: de jury selecteerde zijn werk, samen met dat van 23 anderen, voor de tentoonstelling in het Paleis op de Dam in Amsterdam. Hij viel bovendien in de prijzen: hij kreeg, net als de drie andere prijswinnaars, gistermiddag de prijs van 6500 euro uitgereikt door koning Willem-Alexander.

Kort daarvoor had Benno Tempel, juryvoorzitter en directeur van het Haagse Gemeentemuseum, het juryrapport voorgelezen. Onder de inzendingen trof hij ‘weinig experimenten’ en een krampachtige hang naar realistische, lieflijke onderwerpen: selfies en families, bloemen en tuinen. Onder de afvallers zaten bovendien grote hoeveelheden ‘coffeeshopkunst’, schilderijen met een combinatie van streetart en sciencefiction, vaak in felle, fluoriserende kleuren.

Nadruk

De winnaars, zo verzekerde Tempel, bezitten doorzettingsvermogen, maar ook zij zijn er nog lang niet: verzamelaars en galeries leggen vaak te veel druk op jonge kunstenaars. ‘Een groot deel van de twintigste eeuw was het eerder regel dan uitzondering dat kunstenaars rond hun vijftigste pas hun eigen stijl ontwikkelden’, en daarom moet ook deze prijs volgens de jury slechts als een aanmoedigingsprijs worden gezien.

Koning Willem-Alexander wordt geflankeerd door Suzie van Staveren, Janine van Oene, Niek Hendrix en Vera Gulikers tijdens de uitreiking van de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2017. © ANP

Bij winnares Janine van Oene (1988) is die zoektocht duidelijk nog bezig. Ze is de meest traditionele schilder van de prijswinnaars: met grote, zwierige streken zet ze realistisch ogende, krachtige figuren, zoals een serie monden of een klassieke vrouwenfiguur, in een schemerige leegte. Letterlijk: het doek waarop ze schildert is transparant, zodat een tweede laag eronder, die

Dit jaar zijn de vrouwen voor het eerst sinds lange tijd in de meerderheid

ze ook beschildert, voor extra diepte zorgt.

Suzie van Staaveren (1991) kreeg de prijs voor kunst die op het eerste gezicht weinig met schilderkunst te maken heeft: stalen, egaalgekleurde platen hangen met ronde houten pinnen aan elkaar en aan de muur, als bij kinderspeelgoed. Juist dat maakt het interessant, en verklaart de link met de schilderkunst: ze laat de toeschouwer zélf de kleurvlakken in gedachten verplaatsen, anders opstapelen, ronddraaien, zodat er nieuwe beelden ontstaan.

Trend

Voor prijswinnaar Vera Gullikers (1991) gaat het ook over verplaatsen, of beter gezegd: schoonmaken. In het vegen, poetsen en ordenen dat je bij het schoonmaken doet, ziet ze een overeenkomst met de schilderkunst. Haar schilderijen, met titels als 'Poetsdoek' - waarbij ze de verf met schoonmaakmiddel verwijderde - en 'Testdoek', waarbij vier kleuren verf op allerlei manieren zijn uitgetest, zijn inventief, maar misschien ook een beetje plat.

Anesthesia I , door Niek Hendrix © RV

De schilderijen van Niek Hendrix (1985) ten slotte, lijken op het eerste gezicht op foto's. Foto's van tanden, of nee, foto's van de gipsafdrukken van tanden, zoals de tandarts ze maakt. Pas van dichtbij is duidelijk dat het wel degelijk om een schilderij gaat: dwars over de tanden lopen de strepen van de kwast, arceringen vormen de rondingen van de tanden.

De koning had, zo vertelde hij bij zijn toespraak, de kritische bespreking van Hendrix uit 2013 gelezen. En hij is 'razend benieuwd' wat de kunstenaar, nu hij zelf heeft gewonnen, over deze editie zal schrijven. Eén trend had Willem-Alexander in elk geval zelf kunnen constateren. Sinds hij sinds 2013 de prijs uitreikt, heeft hij zeventien mannen en drie vrouwen mogen feliciteren. Dit jaar zijn de vrouwen voor het eerst sinds lange tijd in de meerderheid. Ook daarin weerspiegelt de selectie de samenleving,

het zijn, grapte hij, ‘verhoudingen waar we ook in de sport aan gewend zijn geraakt’.

De tentoonstelling van het werk van de 24 geselecteerde kunstenaars is nog tot 5 november te zien in het Paleis op de Dam in Amsterdam.

UITGELICHT | NET BINNEN

Oxfam-baas Karimi: Opgeven is geen optie, kwetsbare mensen hebben ons nodig

Door het misbruikschandaal bij het Britse Oxfam lopen bij het Nederlandse Oxfam Novib de leden weg. Maar directeur Farah Karimi heeft de luxe niet om op te geven.

Advertentie

Wereldmachten betreden de Syrische arena

Met Amerikanen die Russische strijders bombarderen, heeft de Syrische burgeroorlog zich nu echt ontwikkeld tot een internationaal conflict. Alle ingrediënten voor verdere escalatie zijn aanwezig.

Welk eten is het beste medicijn tegen griep?

SAMENLEVING

Van kippebouillon tot pepers: met welke voeding verdrijf je de griep?

Het recept voor nepnieuws

Han van der Horst bestudeerde de wortels van nepnieuws en ontdekte patronen in de bereidingswijze van dit soort desinformatie. Wie het zelf wil maken, geeft hij de belangrijkste ingrediënten.

Voor herenigde Joodse gezinnen was het leven na de oorlog niet meer hetzelfde

SAMENLEVING

Hoe was het voor Joodse gezinnen die na de Tweede Wereldoorlog voltallig - vader, moeder en kinderen - terugkeerden? Het Stadsarchief Amsterdam gaat met de tentoonstelling 'Samen weer aan tafel' in op die vraag.

Eva Crutzen zoekt de delete-knop voor pijnlijke herinneringen

CULTUUR

Wat onthoud je, wat zou je het liefst vergeten? In haar derde voorstelling 'Opslaan als' buigt cabaretière Eva Crutzen zich over het geheugen en herinneringen, onder meer aan haar overleden moeder.

[OVER ONS](#) [ABONNEREN](#) [AUTEURSRECHT](#) [PRIVACY](#) [KLANTENSERVICE](#)

deVerdieping
Trouw

Trouw Apps

Volg ons

© 2017 de Persgroep Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden

De Persgroep Nederland is onder
andere uitgever van
het AD, de Volkskrant, het Parool en
Trouw